

# Evaluering av spesialundervisning i videregående opplæring

Studien viser blant annet at det fremdeles er betydelig fylkeskommunal variasjon i det spesialpedagogiske tilbudet, og at det også er variasjon i praksis i og mellom de videregående skolene. Om lag 4 prosent av elevene i videregående opplæring har spesialundervisning. Dette er langt lavere enn i grunnskolen, men for 6 av 10 elever skjer opplæringen i mindre grupper utenfor klassefellesskapet.

---

**RAPPORT** | SIST ENDRET: 06.11.2019

**Tittel:**

«... respekten for forskjelligheten ...». En studie av spesialundervisning i videregående opplæring i Norge skoleåret 2018–2019

**Rapporten:**

Last ned rapporten hos NIFU (PDF)

**Forfatter:**

Eifred Markussen, Tone Cecilie Carlsten, Jens B. Grøgaard og Jørgen Smedsrud

**ISBN:**

978-82-327-0409-5 (Nettutgave)

**ISBN:**

978-82-327-0415-6 (Papirutgave)

**Utgiver:**

NIFU

**År:**

2019

---

## Andre relevante rapporter

- [Evaluering av lærekandidatordningen](#)
- [Overgang skole arbeidsliv for elever med utviklingshemming](#)

## Kort om rapportens problemstillinger

Studien inkluderer et bredt spekter av problemstillinger, blant annet andel elever med spesialundervisning, hva som kjennetegner dem, PPTs sakkyndige arbeid, hvilke vurderinger som legges til grunn for enkeltvedtakene som fattes, samarbeid mellom kommune og fylkeskommune i overgangen mellom skoleslagene og hvordan spesialundervisningen organiseres.

Det er brukt både spørreskjemaer og intervjuer for å samle inn data fra elever og lærere i videregående skole, ledere i ungdomsskole og videregående skole, PPT-rådgivere samt lærekandidater og opplæringsansvarlige.

## Hovedfunn

- Flere årsaker til kraftig nedgang i spesialundervisning fra 10. trinn til videregående opplæring
- To tredjedeler av elevene med spesialundervisning går i egne klasser med redusert elevtall
- Stor variasjon mellom fylkene i andel elever med spesialundervisning
- Lærekandidatene med spesialundervisning trives og opplever mestring

### **Flere årsaker til kraftig nedgang i spesialundervisning fra 10. trinn til videregående opplæring**

Andelen elever med spesialundervisning i videregående opplæring er om lag 4 prosent, og betydelig lavere enn på 10. trinn.. Struktur, organisering og innhold ser ut til å redusere behovet for spesialundervisning i videregående. Mindre klasser på yrkesfag gjør det lettere å tilrettelegge opplæringen. Mange videregående skoler jobber godt med tilpasset opplæring, for eksempel ved at flere får tilbud om kortvarige kurs når de henger etter.

### **To tredjedeler av elevene med spesialundervisning går i egne klasser med redusert elevtall**

Omlag 66 prosent av elevene med spesialundervisning i videregående skoler går i egne klasser med redusert elevtall, mens 34 prosent har tilhørighet i ordinære klasser og får hele eller deler av sin spesialundervisning der. Andelen elever i egne klasser med redusert elevtall varierer mye mellom fylkene, fra 32 prosent i Sogn og Fjordane til 93 prosent i Vestfold.

### **Stor variasjon mellom fylkene i andel elever med spesialundervisning**

Den fylkeskommunale variasjonen i spesialundervisning er relativt stor. Med 5,9 prosent elever med

spesialundervisning ligger Østfold nesten dobbelt så høyt som Rogaland, hvor 2,7 prosent har spesialundervisning.

## **Lærekandidatene med spesialundervisning trives og opplever mestring**

Lærekandidatene uttrykker gjennom intervjuer at de er svært fornøyde med opplæringen sin, de trives på arbeidsplassene, de opplever mestring og mener at de oppnår gode resultater. Mange opplever stor progresjon og mestring for første gang i utdanningsløpet sitt.